

„Országaink között kitűnőek a kapcsolatok”

Interjú *ö. exc. Karima Kabbaj* asszonnyal, a Marokkói Királyság magyarországi nagykövetével

“Our countries have excellent relations”

Interview with H.E. Mme Karima Kabbaj, Ambassador of the Kingdom of Morocco to Hungary

■ Nagykövet asszony, hogyan értékelné a marokkói és a magyarországi kapcsolatokat?

– Az utóbbi időben egyre több magas rangú vezető látogatott Marokkóba. Megemlíteném a külgazdasági és külügyminiszter, Szijjártó Péter Rabatban tett látogatását, ahol marokkói kollégáján kívül találkozott a marokkói miniszterelnökkel, a parlament elnökével, a külgazdasági és energiaügyi, a felsőoktatási, valamint a turizmusért felelős miniszterrel. A két ország kitűnő kapcsolatokat ápol számos területen. A látogatás során megállapodás született arról, hogy közös gazdasági bizottsági ülést tartanak 2017 novemberében Rabatban annak érdekében, hogy fellendítsék a gazdasági együttműködést és növeljék a kétoldalú kereskedelmet, mivel nagy lehetőségeket rejt még magában ez a terület. Marokkói kezdeményezéseknek köszönhetően országunk Magyarország afrikai stratégiájának egyik fontos pillére lehet, értve ez alatt, hogy a magyar technológiai fejlesztéseket Marokkón keresztül valósítják meg, ami rendkívül jó piaci lehetőségeket jelent a magyar vállalkozásoknak. Hazánknak pedig Magyarország lesz a bázisa kelet-európai és nyugat-balkáni kereskedelemhez. Továbbá 2017 októberétől közvetlen Ryanair repülőjárat is lesz Budapest és Marrakesh között, ami a turizmus növekedését jelenti majd. Tervezik egy Wizz Air-járat indítását is, ami közvetlen összeköttetést biztosít majd Budapest és Agadir között. A két ország újabb három évvel hosszabbította meg kulturális és felsőoktatási csereprogram egyezményét, melynek keretében 100 marokkói hallgató kap majd ösztöndíjat, hogy magyarországi egyetemeken tanulhasson.

■ 2017-ben Marokkó megkapta „a befektetők számára legvonzóbb afrikai ország” címet az Ernst & Young cégtől. Afrika kapujaként melyek az ország legversenyképesebb előnyei?

– Megemlíthetem versenyképes előnyeit, mint például a stabil politikai környezet, jól képzett fiatal munkaerő, a javuló makroökonómiai feltételek is vonzóak, mert ezek révén hazánk az első ötben van a külföl-

di befektetőket fogadó afrikai országok között. A sokféle szabad kereskedelmi egyezménynek köszönhetően Marokkó az USA-t, Európát, Afrikát és a Közel-Keletet összekötő fő nemzetközi csereútvonalak kereszteződésében van. Országunk az első a Földközi-tenger déli oldalán, amely profitál abból az előnyös státuszából, hogy kapcsolatban áll az Európai Unióval. Végül Marokkó a hagyományos szektorok mellett, mint a természeti kincsek, turizmus, mezőgazdaság, halászat és textilipar, számos ígéretes felnevelőben levő szektorral is rendelkezik, mint például a megújuló energiák, autógyártás és kiszervezés.

■ Marokkó idén tért vissza az Afrikai Unióba (AU). Mit jelent ez az országnak és a kontinensnek?

– 2017. január 30-án Addisz-Abeában volt az Afrikai Unió 28. csúcstalálkozója, ahol támogatták Marokkó AU-tagállamként való felvételét, miután az afrikai országok túlnyomó többsége mellé állt ez ügyben. Ez a vizsgatérés öfelsege VI. Mohammed király proaktív és kitartó politikájának köszönhető, és annak az elképzelésnek, melyben a dél a déllel fog össze, és a kapcsolatban mindenki nyer, és ahol a cél az, hogy elősegítsék a szo-

■ Your Excellency, how do you assess the relations between Morocco and Hungary?

– Recently there has been an increase in the number of visits of high officials to Morocco. I can mention the visit of the Minister of Foreign Affairs and Trade, Mr Péter Szijjártó to Rabat where he met, beside his counterpart, the Moroccan Prime Minister, the President of the Parliament, the Ministers of Foreign Trade and Energy, of Higher Education and the Minister of Tourism. The two countries have excellent relations in various fields. During this visit it was agreed that Joint Economic Committee will be held in Rabat in November 2017 to boost the economic cooperation and increase the bilateral trade flow, there is a huge potential to improve it. Thanks to the Moroccan initiatives, Morocco can be the pillar of Hungary's Africa strategy, meaning Hungarian technological developments will be realised via Morocco, which represents a huge market opportunity for Hungarian enterprises. Morocco will also be using Hungary as a base for trade with Central Europe and the Western Balkans. Furthermore there will be a direct flight between Budapest and Marrakech, starting in

lidaritást Afrika országai között, és erősítsék a gazdasági köteleket a kontinensen belül. Hazánk horgonyvetése Afrikában jól látható azokból a látogatásokból, melyeket őfelsége tett számos országban. Ebben az értelemben érdemes felidézni a Marokkó és Nigéria közti megállapodás aláírását, ami a MEGA Gazoduc (gázvezeték) projektre vonatkozik, amin keresztül Nigériából Marokkón és számos más nyugat-afrikai országon keresztül szállítják a gázt Európába. Visszatérése révén hazánk visszanyeri helyét intézményes családjában, és szeretné továbbvinni Afrika iránti elkötelezettségét, így konstruktív módon hozzájárulva az AU terveihez és tevékenységéhez.

■ **Hogyan fogadták Marokkó kezdeményezését a nyugat-szaharai régió autonóm státuszának megvitatásával kapcsolatban?**

– A marokkói Szahara-kérdés megoldása a marokkói diplomácia legfontosabb célkitűzése. Ebben a tekintetben hadd mutassam be az ügygel kapcsolatban legújabb előrelépéseket. 1991 és 2007 között többféle opciót vitattunk meg annak érdekében, hogy megfelelő megoldást találjunk a kérdésre. Ám az ENSZ-főtitkár képviselői számos akadályba ütköztek, amikor kölcsönösen elfogadható megoldást kerestek. A Biztonsági Tanács számos felhívására válaszul, nevezetesen, hogy mozduljanak el erről a politikai holtpontról, 2007. április 11-én Marokkó benyújtotta az ENSZ BT-nek a „Marokkói kezdeményezés a saharai régió autonóm státuszának megvitatására” című beadványát. Ez a kezdeményezés politikai megmozdulást eredményezett a helyzet megoldása érdekében. A különböző megoldások, melyeket a BT elfogadott a saharai kérdés megoldásával kapcsolatban fokozatosan erősítették a marokkói megközelítést, és intenzívebb és érdemibb tárgyalásokat sürgettek, melyek a „realitás és kompromisszumkészség” talaján állnak. Később ezen kezdeményezésekről kiderült, hogy teljes mértékben megfelelnek a vonatkozó nemzetközi szokásjognak, és összhangban vannak az autonóm területeken való jó kormányzás alapszabályainak az egyetemes kritériumaival. Fontos megemlíteni, hogy az ENSZ BT legutolsó, 2351 (2016) sz. határozata világosan megerősíti a politikai folyamat paramétereit, melyek 2007 óta vannak érvényben. Az ENSZ testülete emellett üdvözli a „komoly és hitelt érdemlő” erőfeszítéseket, melyek Marokkó autonómiatervének kialakításához vezettek. Ezért ajánlatos, hogy a nemzetközi közösség támogassa a tárgyalások előrehaladását, és vessen el minden olyan

October 2017, by Ryanair, which will lead to a marked increase in tourism. Another flight of Wizzair is also on the pipeline and will be linking directly Budapest to Agadir. The two countries have also extended the agreement education and culture exchanges for another three years during which 100 Moroccans will benefit from scholarships to study in Hungarian universities.

■ **In 2017 Morocco has been named “The Most Attractive Country in Africa for Investors” by Ernst & Young. Being a Gateway to Africa, what are the competitive advantages of Morocco?**

– I can mention some Morocco’s competitive advantages like stable political environment, qualified young workforce, attractive the improving macroeconomic conditions that makes it one of the top five recipients of foreign investment in Africa. Thanks to diverse free-trade agreements, Morocco is at the crossroads of the main international exchange routes, linking the USA, Europe, Africa and the Middle-East. Morocco is the first country in the Southern side of the Mediterranean Sea to benefit from the advanced status in its relations with the European Union. Finally Morocco has beside its traditional sectors such as natural resources, tourism, agriculture, fishing, textile a number of very promising emerging sectors like renewable energies, automotive manufacturing and off shoring.

■ **Morocco returned to the African Union (AU) this year. What does it mean for Morocco and for the continent?**

– The 28th Summit of the African Union on 30 January 2017 in Addis Ababa, has endorsed the admission of Morocco as a member state of the AU, following the support of an overwhelming majority of African countries. This return is the result of a proactive and sustained policy of His Majesty King Mohammed VI, and a vision for the development of South-South Cooperation and a win-win partnership, with the aim to promote solidarity between African countries and to boost the economic ties within the continent. The anchoring of the Kingdom in Africa was illustrated notably through the visits that the Sovereign made to several countries. In that sense, it’s worth recalling the signature of an agreement between Morocco and Nigeria related to the MEGA-project Gazoduc that will carry gas from Nigeria to Europe through Morocco and several West-African countries.

Through this return, Morocco regains its natural place within its institutional family and intends to continue its commitment towards Africa and therefore contribute constructively to the agenda and activities of the AU.

■ **How has been perceived the Moroccan initiative for negotiating an autonomy statute for the Western Sahara Region?**

– The resolving of the Moroccan Sahara issue is the main objective of the Moroccan Diplomacy. In this regard, allow me to present to you the latest developments related to this issue. Between 1991 and 2007 different options were discussed in order to find a solution to the issue. But many obstacles were met by several representatives of the United Nations Secretary General in order to find a mutually acceptable solution. In response to the numerous calls made by the Security Council (SC) to end the political impasse, Morocco submitted to the UNSG on April 11th, 2007, “the Moroccan initiative for negotiating an autonomous statute for the Sahara region”. This initiative has generated a political dynamic for resolving this issue. Different resolutions adopted by the SC on the Sahara issue have gradually strengthened the Moroccan approach and called for more intensive and substantive negotiations on the basis of “realism and a spirit of compromise”. This initiative has proven to be fully in line with relevant international standards and meets universal criteria for good governance in autonomy statutes. It is important to mention that the last resolution of the UNSC 2351(2016) clearly reaffirms the parameters of the political process as defined since 2007. The UN body also hails once again the “serious and credible” efforts that have led to the formulation of the autonomy plan by Morocco. Therefore, it’s recommended that the international community should support the dynamics of negotiation and denounce any strategy to hinder this process. The Kingdom of Morocco remains committed to continue the negotiations process and reaffirm its political will to move towards a realistic and feasible solution that will bring peace, stability and prosperity not only in the Maghreb Region but also in Europe.

■ **How easy is for women to get to the diplomacy and leading positions in Morocco? Tell us please about your diplomatic carrier.**

stratégiát, ami hátráltatja a folyamatot. A Marokkói Királyság továbbra is elkötelezett a tárgyalások folytatása iránt, és megerősíti politikai szándékát is arra nézve, hogy egy reális és teljesíthető megoldás irányába haladjanak tovább, mert ez békét, stabilitást és prosperitást hoz majd nemcsak a Magreb régióba, de Európába is.

■ **Mennyire könnyű vezető diplomáciai pozíciót elérnie egy nőnek Marokkóban? Meséljen, kérem, a diplomáciai pályafutásáról.**

– A marokkói nők sokat léptek előre, nagy sikereket értek el, és éreztetik jelenlétüket a marokkói társadalomban. A 2016 végén létrejött 13 női nagykövet találkozója, melynek az volt a célja, hogy a nők képviselője tovább fejlődjék számos területen, határozottan jelezte öfelsége érdeklődését a nők helyzetének javítása iránt, valamint fontos szerepüket a diplomáciai munka erősítésében. Ami a pályafutásomat illeti, öfelsége VI. Mohammed nevezett ki magyarországi nagykövetnek, megbízólevelemet pedig 2016. november 23-án adtam át. A Nemzeti Igazgatási Iskolában diplomáztam (ENA). Továbbképzésen voltam az Európai és Nemzetközi Tanulmányok Egyetemi Központjában Grenoble-ban, Franciaországban,

– Moroccan Women have progressed and achieved great success and impose their presence in Moroccan society. With the aim of raising the representation of women in many fields, the appointment of 13 women ambassadors at the end of 2016 was a strong indication of His Majesty's interest in improving the status of women and their important role in enhancing the diplomatic work. As far as my career is concerned, I was appointed as Ambassador of His Majesty Mohammed VI to Hungary, and presented my letters of credence on 23rd November 2016. I am a graduate of the National School for Management (ENA). I also benefited from training courses at the University Center for European and International Studies in Grenoble, France, at the Center for European Studies in Strasbourg and at the Institute for Advanced Studies of National Defense in Paris. I joined the Moroccan Ministry of Foreign Trade and worked at the European Union Unit responsible for following up the trade relations and the negotiations of the partnership agreement between Morocco and the EU. My passion and interest in international relations led me to join the Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation where I was appointed to the team supervising the negotia-

tion of the free trade agreement between Morocco and the USA. I was later appointed as the Director of the EU and the Mediterranean Process.

■ **Magyarországra érkezése óta mi nyűgözte le leginkább?**

– Mióta Magyarországra jöttem, lefoglalt a berendezkedés és a megismerkedés az

új környezettel. A nagyköveti kötelezettségek és az anyai feladatok sok energiát igényelnek, hogy mind a munkában, mind a családban helyt álljak. Amit leginkább vonzónak találok, az a gazdag kulturális, társadalmi és művészeti örökség. A magyar civilizáció elemei rendkívül erőteljesen jelennek meg a városi örökségben és a magyarok hagyományában.

■ **Hivatali teendői ellátása után mivel tölti a szabadidejét?**

– Igyekszem a szabadidőmet a családommal tölteni, de kihasználni azt is, amit ez a gyönyörű ország kínál. Lehet ez egy múzeumlátogatás, városnézés a lányommal vagy barátokkal, sportolás, vacsora valahol, esetleg egy oper- vagy balettelőadás megtekintése. Végül is Magyarország jól ismert gazdag kulturális életéről és szabadidős lehetőségeiről.

Popper Anna

tions of the free trade agreement between Morocco and the USA. I was later appointed as the Director of the EU and the Mediterranean Process.

■ **Since you arrived in Hungary as Ambassador what has impressed you greatly?**

– Since my arrival to Hungary, I was very busy with first settling down and getting acquainted with the new environment. Having duties as an Ambassador and being a mother requires a lot of energy as to fulfill duties towards both my work and my family. What attracted me the most is its rich cultural, so-

cial and artistic heritage. The elements of the Hungarian civilization are tremendously reflected in the urban heritage and the traditions of the Hungarian people.

■ **After Your professional duties how do You spend Your free time?**

– I tend to spend my free time with my family but also making the most of what this beautiful country has to offer. This might be a visit to a museum, a sightseeing with my daughter or friends, going to sport or to a dinner or seeing an opera or ballet. After all, Hungary is well known for its rich cultural life and leisure facilities.